

USŁUGI KOMUNIKACYJNE PO PRZYSTĘPNEJ CENIE DLA PRZEDSIĘBIORSTW I KONSUMENTÓW

Technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT) oraz usługi dostępu do internetu i usługi w zakresie danych zastąpiły tradycyjne usługi telefoniczne jako podstawowe produkty dla konsumentów i przedsiębiorstw. Obecnie coraz więcej treści audiowizualnych jest dostępnych na żądanie, a dzięki technologiom 4G i 5G w zawrotnym tempie rośnie łączność internetowa. W reakcji na ten gwałtowny rozwój UE ustanowiła ramy prawne telekomunikacji – obejmujące telefonię stacjonarną i bezprzewodową, internet, usługi nadawcze i transmisyjne – w postaci szeregu przepisów, które są stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE. Według najnowszych badań przeprowadzonych dla komisji IMCO, usługi telekomunikacyjne odpowiadają za 86,1 mld EUR rocznie w PKB Unii Europejskiej, a nowe środki ustawodawcze wprowadzone przez Parlament Europejski mogłyby wnieść dodatkową kwotę w wysokości 40 mld EUR.

PODSTAWA PRAWNA

Ponieważ w traktatach nie przewidziano żadnych bezpośrednich uprawnień w dziedzinie sieci i usług łączności elektronicznej, kompetencje unijne w tej dziedzinie oparto na różnych artykułach TFUE. Ze względu na złożony charakter dóbr i usług medialnych, które nie mogą być zdefiniowane ani wyłącznie jako dobra kulturalne, ani tylko jako dobra ekonomiczne, konieczne było stworzenie polityki opartej na tych kompetencjach. UE może podejmować stosowne działania w tej dziedzinie w ramach polityk sektorowych i horyzontalnych takich jak: polityka przemysłowa (art. 173 TFUE), polityka w dziedzinie konkurencji (art. 101-109 TFUE), polityka handlowa (art. 206 i 207 TFUE), sieci transeuropejskie (TEN) (art. 170-172 TFUE), badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna (art. 179-190 TFUE), zbliżenie przepisów w celu harmonizacji technicznej lub stosowanie podobnych norm technicznych (art. 114 TFUE), swobodny przepływ towarów (art. 28, 30 i 34-35 TFUE), swobodny przepływ osób, usług i kapitału (art. 45-66 TFUE), edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport (art. 165-166 TFUE) oraz kultura (art. 167 TFUE).

CELE

W ramach kontynuacji strategii lizbońskiej Europejska agenda cyfrowa^[1] została stworzona jako jedna z siedmiu inicjatyw przewodnich przyjętych przez Komisję

[1] Jednolity rynek cyfrowy, <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

w ramach strategii „Europa 2020”. Opublikowana w maju 2010 r. europejska agenda cyfrowa przyjęła za cel określenie kluczowej roli sprawczej, jaką powinny odegrać technologie informacyjno-komunikacyjne w osiągnięciu ambitnych założeń UE na rok 2020. W strategii „Europa 2020” podkreślono znaczenie instalowania sieci szerokopasmowych dla zapewnienia przedsiębiorstwom i konsumentom narzędzi komunikacji po przystępnej cenie. Lepszy dostęp do internetu dla konsumentów i przedsiębiorstw w całej Europie został uznany przez Komisję za priorytet w jej strategii jednolitego rynku cyfrowego z 2015 r.^[2], a całkiem niedawno w Programie dla Europy Ursuli von Leyen, która podkreśliła znaczenie sieci 5G^[3].

OSIĄGNIĘCIA

Obecne ramy regulacyjne dla telekomunikacji złożone z pakietu dyrektyw i rozporządzeń zostały przyjęte we wrześniu 2016 r. z zamiarem uwzględnienia szybkiego rozwoju tego sektora oraz harmonizacji przepisów dotyczących zarówno samej regulacji sieci i usług łączności elektronicznej, jak i odnośnych procedur wykonawczych.

- W swoim [komunikacie](#) pt. „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego” z dnia 14 września 2016 r. Komisja zwróciła się do Parlamentu, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i do Komitetu Regionów o przeanalizowanie jej wniosku dotyczącego opracowania europejskiego kodeksu łączności elektronicznej, wspólnych celów UE dotyczących łączności szerokopasmowej na 2025 r., planu wspierania wiodącej pozycji Europy w przemyśle w zakresie technologii bezprzewodowej piątej generacji (5G) oraz systemu bonów dla organów publicznych, które zechcą oferować swoim obywatelom bezpłatny dostęp do internetu (WiFi4EU)^[4].
- [Koszty komunikacji elektronicznej zmalały](#)^[5] dzięki zniesieniu opłat roamingowych za przesył danych, połączenia telefoniczne i wiadomości SMS, co nastąpiło [dnia 15 czerwca 2017 r. w przypadku konsumentów, którzy podczas podróży po UE rozsądnie korzystają z takiej łączności](#).
- Lepszą ochronę konsumentów i przedsiębiorstw gwarantują następujące środki: przyjęcie przepisów dotyczących ochrony prywatności ([dyrektywa 2009/136/WE](#)^[6]) i ochrony danych ([rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#)^[7] i [dyrektywa \(UE\) 2016/680](#)^[8]); wzmocnienie mandatu Agencji Unii Europejskiej

[2] [COM\(2015\)0192](#).

[3] Unia, która mierzy wyżej. Mój program dla Europy, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_pl.pdf

[4] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego”, [COM\(2016\)0587](#).

[5] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii, Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1-18.

[6] Dz.U. L 337 z 18.12.2009, s. 11.

[7] Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

[8] Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA)^[9]; przyjęcie [dyrektywy \(UE\) 2016/1148](#) w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii^[10]; wzmocnienie prawa do zmiany operatora telefonii stacjonarnej lub sieci komórkowej w ciągu jednego dnia roboczego z zachowaniem dotychczasowego numeru telefonu, tj. przenośności numerów ([dyrektywa 2009/136/WE](#)), oraz ustanowienie jednolitego europejskiego numeru alarmowego 112 ([dyrektywa 2009/136/WE](#)), infolinii w sprawie zaginionych dzieci (116000), telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży (116111), telefonu zaufania dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym (116123) oraz platformy internetowej służącej rozstrzygnięciu sporów między konsumentami a sprzedawcami internetowymi^[11].

- Lepszy dostęp do usług telekomunikacyjnych został zagwarantowany dzięki wprowadzeniu przepisów sprzyjających konkurencji opartej na jasnych i otwartych zasadach, lepszej jakości, niższym cenom i większej liczbie usług ([Europejski kodeks łączności elektronicznej](#)); dzięki inwestycjom w sieci szerokopasmowe dające dostęp do szybkiego internetu; dzięki sprzyjaniu technologiom bezprzewodowym, takim jak LTE i 5G, w ramach programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego oraz [dzięki harmonizacji wykorzystywania zakresu częstotliwości 470-790 MHz w Unii](#) w celu udostępnienia łączności gigabitowej wszystkim głównym podmiotom przyczyniającym się do rozwoju społeczno-gospodarczego^[12].

W trosce o większą spójność krajowych procedur regulacyjnych w zakresie telekomunikacji Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) ([rozporządzenie \(UE\) 2018/1971](#)^[13]) zapewnia współpracę między krajowymi organami regulacyjnymi a Komisją, propagując najlepsze praktyki i wspólne podejścia, a jednocześnie przyczynia się do unikania niespójnych regulacji, które mogłyby zakłócić konkurencję na jednolitym rynku telekomunikacyjnym. Zaktualizowane przepisy nakładają na krajowe organy regulacyjne obowiązek wspierania konkurencji w dziedzinie udostępniania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej, a także wymagają od nich ustanowienia zasad leżących u podstaw ich działalności: niezależności, bezstronności i przejrzystości oraz prawa do odwołania. Jeśli chodzi o zarządzanie widmem, wieloletni program dotyczący polityki w zakresie widma radiowego określa kierunki polityczne i cele strategicznego planowania i harmonizacji widma radiowego. Zapewnia on funkcjonowanie rynku wewnętrznego w tych obszarach polityki UE, które wiążą się z wykorzystaniem widma radiowego, takich jak łączność elektroniczna, badania, rozwój technologiczny i przestrzeń kosmiczna, transport, energetyka oraz polityka audiowizualna.

[9]Ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 460/2004, Dz.U. L 77 z 13.3.2004, s. 1. Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2013 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA), Dz.U. C 45 z 5.2.2016, s. 102.

[10]Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1.

[11]Platforma jest dostępna pod adresem <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>, a dodatkowe informacje można znaleźć na stronie <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/index.cfm?event=main.home2.show&lng=PL>

[12]Dz.U. L 138 z 25.5.2017, s. 131.

[13]Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 1.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlament opowiada się za zdecydowaną i ambitną polityką w zakresie ICT i jest czynnie zaangażowany w przyjmowanie aktów ustawodawczych w tej dziedzinie w trosce o pomnożenie korzyści dla konsumentów i przedsiębiorstw. W związku z tym nieustannie stara się utrzymać kwestie ICT w centrum uwagi dzięki aktom ustawodawczym, sprawozdaniom z własnej inicjatywy, pytaniom wymagającym odpowiedzi ustnej lub odpowiedzi na piśmie, badaniom^[14], warsztatom^[15], opiniom i rezolucjom, a także poprzez apele o większą koordynację wysiłków krajowych na rzecz rozwoju usług ogólnoeuropejskich oraz o wsparcie UE dla telekomunikacji.

Parlament przypominał o konieczności wykorzystania zakresów częstotliwości stanowiących „dywidendę cyfrową” do tego, by zapewnić wszystkim obywatelom UE szerokopasmowy dostęp do internetu, oraz podkreślał potrzebę podjęcia dalszych działań na rzecz zapewnienia wszystkim obywatelom i konsumentom powszechnego i szybkiego dostępu do sieci szerokopasmowych, a także [umiejętności i kompetencji cyfrowych](#)^[16]. Ponadto Parlament [podkreśla znaczenie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni](#)^[17] w trosce o skuteczną ochronę prywatności i wolności obywatelskich konsumentów i przedsiębiorców w środowisku cyfrowym. Jednocześnie Parlament zdecydowanie wspiera neutralność technologiczną, „neutralność sieci” oraz „swobody w sieci” z myślą o obywatelach UE, a także działania na rzecz dostępu do usług i aplikacji za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych lub korzystania z tych usług i aplikacji przy zapewnieniu poszanowania podstawowych praw i wolności obywateli. Tego rodzaju środki muszą także zagwarantować, że [dostawcy usług internetowych nie będą ograniczać użytkownikom możliwości dostępu do dowolnie wybranych treści i aplikacji lub korzystania z dowolnie wybranych usług](#)^[18].

Parlament systematycznie utrwała te gwarancje w prawodawstwie. Odgrywa on kluczową rolę w usuwaniu przeszkód w funkcjonowaniu jednolitego rynku cyfrowego oraz w unowocześnianiu unijnych przepisów w zakresie telekomunikacji, które mają zastosowanie do współczesnych produktów i usług cyfrowych opartych na danych, [w celu pomnożenia korzyści cyfrowych dla konsumentów i przedsiębiorstw](#). Parlament ułatwił wszystkim dostęp do danych i ich przepływ dzięki ustanowieniu norm neutralności sieci, zharmonizowaniu wykorzystania zakresu częstotliwości 470-790 MHz, sprzyjaniu darmowym połączeniom Wi-Fi dla wszystkich w miastach i na wsi (program WiFi4EU), inwestycjom w usługi związane z obliczeniami o wysokiej wydajności i chmurą do celów naukowych (europejska chmura dla otwartej nauki) oraz zniesieniu opłat roamingowych^[19]. Parlament był inicjatorem ważnych prac legislacyjnych mających na celu pobudzenie handlu elektronicznego z korzyścią dla konsumentów i przedsiębiorstw w UE, a zwłaszcza dla MŚP. Prace te zostały uwieńczone sukcesem. Przykładem mogą być [dyrektywa 2014/61/UE](#) w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania szybkich sieci łączności

[14]Think Tank PE: <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/home.html>

[15]Warsztaty: <https://www.europarl.europa.eu/committees/pl/events/events-workshops>

[16]Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 45.

[17]Dz.U. C 332 E z 15.11.2013, s. 22.

[18]Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 128.

[19]Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1.

elektronicznej^[20] oraz [rozporządzenie \(UE\) nr 910/2014](#) w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym^[21], mające na celu ułatwienie działalności gospodarczej w środowisku cyfrowym^[22]. W reakcji na wnioski Komisji Parlament poparł unowocześnienie [prawa autorskiego](#)^[23] oraz aktualizację przepisów dotyczących [audiowizualnych usług medialnych](#)^[24].

Ponadto Parlament pomyślnie zakończył prace legislacyjne nad przekształceniem ram regulacyjnych ochrony danych. [Dyrektywa \(UE\) 2016/680](#)^[25] oraz [rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#)^[26] w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz w sprawie swobodnego przepływu takich danych zostały przyjęte w dniu 27 kwietnia 2016 r. Parlament przeprowadził szeroko zakrojone prace legislacyjne nad wnioskami przedstawionymi jako kolejny krok w stosunku do strategii jednolitego rynku cyfrowego i [rezolucji pt. „W kierunku aktu o jednolitym rynku cyfrowym”](#)^[27]. We wnioskach tych poruszono takie kwestie jak nieuzasadnione blokowanie geograficzne^[28], transgraniczne usługi doręczania paczek^[29], możliwość transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści^[30], przegląd rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumenta^[31], audiowizualne usługi medialne^[32], swobodny przepływ danych nieosobowych^[33], umowy sprzedaży towarów zawierane przez internet^[34] lub w inny sposób na odległość oraz umowy o dostarczanie treści cyfrowych^[35]. Parlament przyjął także rezolucję w sprawie łączności internetowej na rzecz wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i spójności: [Europejskie społeczeństwo gigabitowe i 5G](#)^[36], popierającą harmonogram uruchomienia sieci 5G w celu ułatwienia łączności konsumentom i przedsiębiorcom.

W swojej [rezolucji](#) z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami^[37] Parlament wskazał, że szczególną uwagę należy poświęcić równemu dostępowi do opieki zdrowotnej oraz dokładnym

[20]Dz.U. L 155 z 23.5.2014, s. 1.

[21]Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73.

[22][COM\(2017\)0228](#) – przestał obowiązywać.

[23]Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie praw autorskich i pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE, Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.

[24]Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku, Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 69.

[25]Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

[26]Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

[27]Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 55.

[28][COM\(2016\)0289](#).

[29][COM\(2016\)0285](#).

[30]COM(2015)0627.

[31][COM\(2016\)0283](#).

[32]COM(2016)0287.

[33][COM\(2017\)0495](#).

[34][COM\(2015\)0635](#).

[35]COM(2015)0634.

[36]Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 144.

[37]Teksty przyjęte, [P9_TA\(2020\)0054](#).

i zweryfikowanym informacjom, zważywszy, że szybki rozwój telemedycyny i handlu elektronicznego podczas pandemii uwypuklił istotne znaczenie przystępnej łączności.

Według [najnowszych badań](#) sporządzonego na zamówienie komisji IMCO, usługi telekomunikacyjne odpowiadają za 86,1 mld EUR rocznie w PKB Unii Europejskiej, a nowe środki ustawodawcze wprowadzone przez Parlament Europejski w celu dalszej integracji wspólnego rynku usług telekomunikacyjnych mogłyby wnieść dodatkową kwotę 40 mld EUR^[38]. Kolejne [badania Parlamentu Europejskiego nad nową sytuacją w zakresie usług cyfrowych](#)^[39] wskazują, że w przyszłości łączność, ewoluująca w kierunku technologii 6G, stanie się dla europejskich przedsiębiorstw i konsumentów jeszcze istotniejsza.

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères / Louise Blandin
11/2020

[38]J. Scott Marcus i in., Wkład we wzrost gospodarczy: Europejski jednolity rynek cyfrowy. Korzyści ekonomiczne dla obywateli i przedsiębiorstw, badanie zamówione przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Departament Tematyczny ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia, Parlament Europejski, Luksemburg, 2019.

[39]Sohnemann, N i in., New Developments in Digital Services [Nowa sytuacja w zakresie usług cyfrowych], badanie zamówione przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Departament Tematyczny ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia, Parlament Europejski, Luksemburg, 2020.

